

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

อัมพร ภูระหงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2549

ISBN 974-502-885-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

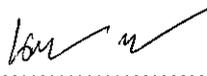
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อัมพร ภูระหงษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

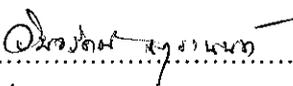

..... ประธาน
(ดร.ปริญญา ทองสอน)

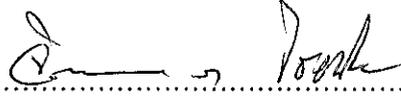

..... กรรมการ
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ณัฏฐิณี บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ดร.ปริญญา ทองสอน)

..... กรรมการ
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

..... กรรมการ
(ดร.จิตตภา สารพัดนีก ไชยปัญญา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๑๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุน ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ปริญญา ทองสอน ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ กรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์นลินี บำเรอราช ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม นางพิศวาท น้อยมณี นางศรินทร์ทิพย์ ประสิว นายประสัทธิ ประสิว นางสาววรรณลักษณ์ นุชชิสาร ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติในการทำวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนคณะครูและขอขอบใจนักเรียน โรงเรียนวัดนาคระรอก และโรงเรียนวัดพรหมรัตนาราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการหาคุณภาพเครื่องมือ และให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.จันทร์ชติ มาพุทธ นางเพ็ญนี ชวนะศักดิ์ นางนิสากร ชรรณวิชัย นายเปลว ปุริสาร นางทยาภรณ์ ศรีสังข์ นางสาวคมคาย เหลืองอ่อน นางสาวฉวีวรรณ โพธิ์พงษ์ นางสาวสุเบคา ปาทาน นายสมนึก ภูระหงษ์ และเพื่อนร่วมรุ่นที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องหมายบูชา บุปการีบูรพคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อัมพร ภูระหงษ์

47925504: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์/ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

อัมพร ภูระหงษ์: ผลการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (THE EFFECT OF USING POEM COMPOSITION ACTIVITY PACKAGES FOR THAI SUBJECTS GROUP IN MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS IN AMPHOE PHANATNIKHOM, CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ปริญา ทองสอน, ศษ.ด., วิมลรัตน์ จตุรานนท์, ค.ด. 204 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-885-1

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพรหมรัตนาราม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรม จำนวน 15 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการแต่งคำประพันธ์ และแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ t-Test (Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อวิธีสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ นักเรียนมีความรู้สึกลงในทางบวกอยู่ในระดับดีมาก

47925504: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: POEM COMPOSITION ACTIVITY PACKAGE/ THAI LEARNING SUBJECT GROUP

AMPORN PURAHONG: THE EFFECT OF USING POEM COMPOSITION ACTIVITY PACKAGES FOR THAI SUBJECTS GROUP IN MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS IN AMPHOE PHANATNIKHOM, CHON BURI PROVINCE. THESIS ADVISORS: PARINYA THONGSORN, Ph.D., WIMONRAT CHATURANON, Ph.D. 204 P. 2006. ISBN 974-502-885-1

The objectives of this research were to compare the Thai learning subject group achievement for poem composition before and after using the activity packages and to determine attitude towards the teaching through learning activity packages on the poem composition for Thai subjects group in Matthayomsuksa One students in Amphur Phanatnikhom Chonburi Province.

The purposively selected samples, were 30 students in Matthayomsuksa One at Wat Phromrattanaram School, Amphur Phanatnikhom, Chonburi Province. The experimental period was fifteen hours. In addition, the research instruments were activity packages on the poem composition for Thai subjects group, the Thai composition learning achievement test and student's attitude test towards the learning activity packages on the poem composition. The statisticals used in the research to analyze the data were mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D) and t-test.

The result of the study indicated that Thai learning achievement for poem composition in Matthayomsuksa One, after using activity packages was significantly correlated with that before using the activity packages at the statistical significant level of .01 Moreover, the students had a very positive response to the activity packages on the poem composition this could be rated at the "very high" level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย... ..	9
หลักการสอนภาษาไทย.....	21
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	23
การสอนแต่งคำประพันธ์.....	25
รูปแบบการสอน.....	34
ชุดกิจกรรม.....	35
เจตคติ.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	62
แบบแผนการทดลอง.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5 สรุปผล และอภิปรายผล.....	81
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	81
อภิปรายผล.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก.....	102
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	150
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	204

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงการกำหนดการผ่านเกณฑ์หรือคะแนนจุดตัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 71
2	แบบแผนการทดลอง..... 75
3	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ก่อนเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม..... 80
4	ผลการเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์หลังเรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนด..... 80
5	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ร้อยแก้วร้อยกรอง..... 109
6	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ไขคำคล้องจอง..... 111
7	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ลองคิดเปรียบเทียบ..... 113
8	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง จัดระเบียบความคิด..... 115
9	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 5 เรื่อง หลักจิตวิทยา..... 117
10	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง วิจิเสนาภาพ..... 119
11	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 7 เรื่อง ชิมทราบกลอนสุภาพ..... 121
12	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 8 เรื่อง เรียงร้อยถ้อยคำ..... 123
13	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 9 เรื่อง เสนาะลำคำกลอน..... 125

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
14	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 10 เรื่อง เว้าวอนกาพย์ยานี.....	127
15	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ ชุดกิจกรรมที่ 11 เรื่อง วิถีกลอนสุภาพ.....	129
16	แสดงสรุปผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรมกับเนื้อหา (IOC) ของชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน.....	131
17	แสดงการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน.....	132
18	แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	136
19	แสดงการหาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการแต่งคำประพันธ์ ฉบับที่ 2.....	140
20	แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ จำนวน 30 ข้อ.....	142
21	แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามวัดเจตคติ จำนวน 30 ข้อ.....	144
22	แสดงจุดตัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 40 ข้อ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน	146
23	แสดงผลการพิจารณาเกณฑ์จุดตัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 2.....	147
24	แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการแต่งคำประพันธ์ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2.....	147
25	แสดงคะแนนแบบสอบถามวัดเจตคติโดยใช้ชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอพนสนิม จังหวัดชลบุรี.....	149

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนผังกายภาพยานี 11.....	28
2 แผนผังกลอนสุภาพ จำนวน 2 บท.....	30

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University